DE CONTUSIONE.

THESES

ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

HAS THESES, Deo juvante & Præſide M. PETRO SUE, ſecundo, antiquo Collegii Præpoſito & nunc Quæſtore, antiquo Scholarum Practicarum Anatomiæ & Chirurgiæ Profeſſore, Regiæ Academiæ Chirurgiæ Conſiliario, in generali Pariſienſi Præfecturâ Chirurgo ordinario, necnon Academiarum Monſpellienſis, Rothomagenſis, Divionenſis, Lugdunenſis & Burdigalenſis Socio; tueri conabitur RAYMUNDUS CATHELOT, è Caſtro-Geloſo, in præclaris Artium Facultatibus Pariſinâ ac Burdigalenſi Magiſter.

Die Sabbati 18ª. menſis Decembris, anno R. S. H. 1784, à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam,

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

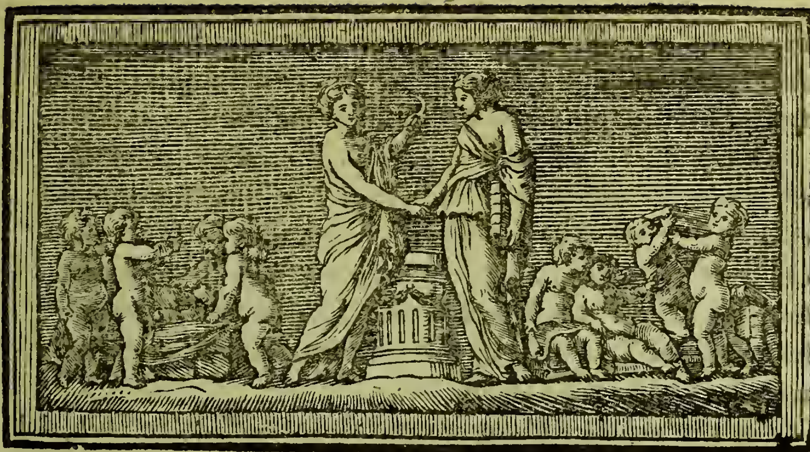
PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis MICHAELIS LAMBERT, Regii Chirurgiæ Collegii, necnon Academiæ Typographi, viâ Cythareâ.

M. DCC. LXXXIV.

D. O. M.

DE CONTUSIONE.

THESES

ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

Contusionum ſedes frequentiſſima cutis : dividitur in cuticulam ſive epidermidem & cutim propriè dictam.

Cuticula eſt tenuis admodùm & tranſlucida pellicula, ſenſu

expers, cutim adeòque totum reliquum corpus exteriùs obvolvens. A ſubjectâ cute non diſcernitur niſi ſeparata. Separatur autem facillimè ſolidis aut fluidis inuſta, item per phænigmos.

Sit-ne cuticula ex fibris certo ordine contextis compoſita, an potiùs oriatur à materiâ viſcoſâ, è ſubjectis partibus exhalante & per compreſſionem corporum ambientium coercitâ, meritò dubitatur. Naturæ legibus, in aliarum partium ſtructurâ ſtatutis, illud quidem magis conſentaneum apparet; hoc verò probare videtur promptiſſima ejuſdem cuticulæ in morbis cutaneis regeneratio.

Nulla vaſa epidermidem perreptantia ſenſus aſſequitur: vel, ſi adſint, unius vaſa alterius vaſis perturbantur.

Cuticulæ hi ſunt uſus: 1°. ut cutem ab aeris injuriâ tueatur; 2°. ut obturet vaſorum cutis orificia, ne humores ſeroſi jugiter per cutim exſudent.

Cutis eſt pellis craſſa, ex fibris albicantibus contexta, quæ juxta *Stenonem* à tendinibus partium ſubjectarum continuantur. Hiſce addendi innumeri nervorum, arteriarum, & venarum ramuſculi, à majoribus ramis vicinis enati.

Copioſiſſimis perforatur cutis foraminibus, quorum alia majora, uti oculorum, narium, &c. Alia minora, *Pori* dicta, clariſſimè in ſudantibus deprehenduntur, præcipuè ſi humor cutim affatim irrigans abſtergatur, ſiquidem tunc videntur ſubjectâ è cute illicò ſcaturire guttulæ ſudoris innumeræ.

Duplicis autem generis pori in cute per microſcopium perſpiciuntur, majores ſcilicet, è quibus pili emergunt, & minores qui, prioribus numero longè ſuperiores, omnia ſpatia iiſdem interjecta creberrimis punctis perforant.

Obſervat rectè *Stenon* ſingulis poris ſuam glandulam ſubjacere, ex quâ exurgit vaſculum ſudoriferum, in exteriori cutis ſuperficie deſinens. *Malphigius* ad quamcumque glandulam in-

ſuper deduci vult arteriam & nervum, quibus indubiè addenda eſt vena. Inſerviunt hæ glandulæ ad humorem ſeroſum ſecernendum, pro cutis & cuticulæ irrigatione; inde inſenſibilis & continua tranſpiratio, & ſudor, quandò accedente cauſâ inſolitâ uberiùs erumpit humor.

In parte cutis exteriori, detractâ cuticulâ, ſtatim ſeſe offert, ut annotat *Malphigius*, corpus quoddam reticulare, in cujus crebris foraminibus continentur non ſolum dicta ſudoris vaſcula, ſed inſuper innumeræ ferè papillæ pyramidales, quas eſſe dicit vir in Anatomiâ clariſſimus expanſiones nervoſas, proprium tactûs organum omninò conſtituentes.

Cutis ſextuplò ferè cuticulâ craſſior: non autem in omni corporis habitu, ſiquidem in capite craſſiſſima eſt, deindè in collo: at ultrà mediocritatem tenuis in lateribus, tenuior in volâ manûs, in labiis verò tenuiſſima. Mollior prætereà & rarior eſt in facie, pene & ſcroto, durior in cervice, dorſo & plantis pedum.

Uſus cutis ſunt: 1°. omnes corporis partes ut tegat; 2°. oculis, naribus, ori, &c. congruos ut aſſignet terminos; 3°. ut juvet corporum extraneorum apprehenſionem; 4°. ut expeditiorem ſudoris tranſitum reddat, & continuò inſenſibilem tranſpirationem ſuppeditet; 5°. denique ut ſit organum tactûs.

EX CHIRURGIA.

Contuſio eſt quâdam in corporis parte læſio, communium abſque tegumentorum diviſione, ab inſtrumento quocumque duro & obtuſo.

Colliſi vulneris nomen obtinet contuſio, ſi in parte contuſâ notabilis fiat & exterior continui ſolutio, cutis ſcilicet & cuticulæ. Contuſioni accidit cuilibet ut innumeræ venulæ, arteriolæ, &

fibrillæ diſtrahantur atque dilacerentur. Ex diſruptis exiliunt vaſis contenti liquores, & in loca aliena vicinaque ruunt. Hæc liquidorum extrà minora vaſa ſub integumentis effuſio *Ecchymoſim* ſeu ſugillationem conſtituit. Hæc ſemper maculâ ſolitariâ, planâ aut parùm prominenti, colore nigricanti vel atro-rubro aut liveſcenti diſtinguitur. Indè unicum contuſionis ſymptoma pathognomonicum Ecchymoſis, modò tamen ictu, impulſu, vel jactu anteà percuſſa fuerit pars, inſtrumentis ſive quibuſcumque retuſis conſtricta aut compreſſa.

Contuſionum, quas *Vexata Celſus* vocat, variæ agnoſci poſſunt ſpecies. Primò quidem in ſimplices & complicatas dividuntur. In prioribus, de quibus tantummodò hìc agere mens eſt, partes molles atque externæ ſolæ colliſæ ſunt, dùm in poſterioribus partes quoque internæ cum variis accidentibus colliduntur. Inter ſimplices tamen contuſiones aliæ aliis periculoſiores etiam evadunt. Periculi gradum apprimè emetiri hoc opus, hic labor eſt. Qualis reipsà eſt contuſio, haud ſemper talis apparet. Illa Symptomatibus licet gravioribus ſtipata, ut Cephalalgiâ, anorexiâ, nauſeis, membrorum languore, &c. penè abſque remediis ſæpe diſturbatur: Hæc contrà, ubi vix livido vel nigricanti colore donatur cutis, brevi perniciem contuſi clanculùm orditur, niſi ignem cineri doloſo ſuppoſitum ars extemplò ſuffocet.

Hoc quidem in contuſione ſimplici rarò evenire ſolet. Huic tamen qui ſuccurrere omitteret, quia complicationis genus internè ſæviens ſub oculis non ponitur, ille procul dubio variis ægrum periculis objiceret. Plurima enim occurrunt exempla apud *Bohnium*, *Techmeyerum*, alioſque, quæ docent contuſionem, etiamſi minima læſio exteriùs non animadverteretur, ſæpe ſæpius hepar lienem aut aliud viſcus confregiſſe. Quin immò compertum eſt contuſiones quaſdam, nullo equidem tùm in ex-

ternis tùm in internis partibus extante damni indicio, tamen necem induxiſſe.

Partium etiam læſarum natura debilis aut delicatior contuſionum periculum, vel de minimâ cauſâ, multùm augere poteſt. Mulierem vidit *Wanſwieten* cui in eodem lecto dormiens filia cubito mammam contuderat : paucarum ſeptimanarum ſpatio tota mamma fit ſcyrroſa & mole immaniter aucta, in horrendum poſteà cancrum evaſit.

In omni contuſionum curatione ſemper proſpiciendum 1°. ut ſuffuſi iidemque inſpiſſati humores digerantur, 2°. & vel maximè, ut ſuppuratio & gangrena præcaveantur. Leviores ſimplicibus remediis curantur contuſiones. Quot enim exempla puerorum in fronte ex lapſu contuſorum, qui ſolâ nummi argentei compreſſione, vel linteolis ſpiritu vini, aquâ frigidâ cum ſale marino imbutis, tumore & ſugillatione indè ſubortis feliciter expediti fuere? Tenuioris conditionis homines in viliſſimo medicamento, in urinâ recenti, neque id prorsùs infeliciter, auxilium quærunt.

Ubi paulò graviores factæ ſunt contuſiones, nihil in his curandis efficaciùs cenſetur, quàm herbarum traumaticarum interna ſimul & externa adminiſtratio. Vulgò eæ uſurpantur quæ è montibus Helvetiæ, Genevenſibus, & Arvernis nobis afferuntur, quæque in officinis venales proſtant. Legitima eſt illarum electio ſi à ſagacibus Phytologis agnoſcantur & prædicentur veronica offic. ſanicula offic. ajuga ſive chamæpytis, mas dioſcoridis, hypericum, vinca major, centaurea benedicta, ſcordium, agrimonia eupatoria, betonica offic. achillea ſeu millefolium, aſplenium-ſcolopendrium, gnaphalium montanum, tuſſilago farfara, plurimæque aliæ herbæ quas hìc recenſere longiùs foret.

Antequam ægro dentur hæ plantæ, per infuſionem calidam

inſtar *theæ* parari debent. In aquæ bullientis libris tribus per horæ circiter quadrantem infundantur ad manipulum - ſemis : dein ſplenia hujuſce liquoris calidi parte unâ imbuta contuſis partibus applicentur; partem verò alteram in eodem ferè inſtanti cyathìm ebibat æger, ſaccharo paululùm addito. Ad aliquot dies remedii hujuſce uſus protrahi debet.

Aliud medicamen quoque præſtantiſſimum & longè ſimpliciùs contuſis offerunt nigræ ſambuci flores, cum juniperi communis baccis infuſi. Ubivis ferè luxuriat utrumque. Illorum præparatio ut præcedentis conficitur, uſuſque præſcribitur. Quâ autem doſi? Parvi refert, dummodò ſtatim poſt contuſionem impendatur. En *citam*, *tutam* & *jucundam* encheireſim omnibus ſimpliciter contuſis adhibendam! Optatum ſemper conferet emolumentum, quandò opportuna & promptior erit ejus adminiſtratio. Si ſemel incaſsùm adhibeatur, nihil mali feciſſe tibi perſuaſum maneat.

Si quæ verò mox ita graves & periculoſæ ſint contuſiones, ut nimia cruoris ſtagnantis copia digeri vix queat, neceſſarium utique videtur ſcarificare, ut vulgò loqui amant, & ſpleniis ſpiritu vini camphorato madidis partes læſas obvolvere. Sic enim non ſolùm ſanguis effuſus atque ſtagnans ejicitur, ſed ſuppuratio, gangræna & alia quàmmaxima accidentia præcaventur, ſanaturque æger

FINIS.